

The Holy See

KATEHEZA PAPE IVANA PAVLA II.

NA OPĆOJ AUDIJENCIJI

Srijeda, 29. rujna 2004.

Poziv na put čistoće u vjeri, teologiji i društvu

Kateheza br. 32; uvodno čitanje: Psalam 45,2-10, Kraljevska svadbena pjesma - Večernja ponedjeljka II. tjedna Iz srca mi naviru riječi divne: / pjesmu svoju ja kralju pjevam, / jezik mi je ko pisaljka hitra pisara. / Lijep si, najljepši od ljudskih sinova, / po usnama ti se milina prosula, / stoga te Bog blagoslovio dovijeka. / Pripaši mač uz bedra junače, / ognji se sjajem i veličanstvom! / Zajaši i kreni za istinu, za blagost i pravdu, / desnica ti tvoja gađa čudesno. / Strelice tvoje prodiru / u srce kraljevih dušmana, / narodi padaju pred tobom. / Prijestolje je tvoje, Bože, u vijeke vjekova, / i pravedno žezlo - žezlo je tvoga kraljevstva! / Ti ljubiš pravednost, a mrziš bezakonje, / stoga Gospodin, Bog tvoj, tebe pomaza / uljem radosti kao nikog od tvojih drugova. / Smirnom, alojem i kasijom mirišu ti haljine, / iz dvorova bjelokosnih harfe te vesele. / Kraljevske ti kćeri idu u susret, / zdesna ti je kraljica u zlatu ofirskom.

1. "Pjesmu svoju ja kralju pjevam": ove riječi, stavljene na početak Psalma 45, upozoravaju čitatelja na temeljnu značajku ove pjesni. Dvorski pisar koji ga je sastavio otkriva nam odmah da se radi o pjesmi u čast židovskoga vladara, a prateći retke ovoga sastava, postaje jasno da se radi o epitalamiju, odnosno o svadbenoj pjesmi. Znanstvenici su pokušali odrediti povijesne odrednice ovoga Psalma temeljem nekih pokazatelja - kao što je povezivanje kraljice s feničkim gradom Tirom (usp. r. 13) - no nisu uspjeli točno odrediti o kojemu bi se kraljevskome paru radilo. Važno je da se ovdje prikazuje jedan židovski kralj, jer je to omogućilo židovskoj predaji da primjeni tekst pjesni na kralja Mesiju, a kršćanskoj predaji da iščitava Psalam pod kristološkim vidom, te - zbog prisutnosti kraljice - u mariološkom smislu.

2. Bogoslužje večernje potiče nas da koristimo ovaj Psalam kao molitvu, te ga dijeli u dva dijela.

Mi smo sada poslušali prvi dio (usp. rr. 2-10) koji se, nakon već spomenuta uvoda pisara i autora teksta (usp. r. 2), predstavlja kao sjajan portret vladara koji se sprema slaviti svoju svadbu. Zbog toga je židovstvo prepoznalo u Psalmu 45 svadbenu pjesmu, koja uzvisuje ljepotu i jačinu dara ljubavi među supružnicima. Osobito žena može s Pjesmom nad pjesmama ponoviti: "Dragi moj pripada meni, a ja njemu" (2,16). "Ja pripadam dragome svome, dragi moj pripada meni" (6,3).

3. Lik kraljevskoga zaručnika ocrtan je izuzetno svečano pomoću svega onoga što pripada dvorskoj sceni. On nosi vojničke znakove (Ps 45,4-6), kojima se pridružuje raskošno mirisno ruho, dok u pozadini sjaje palače obložene bjelokošću sa svojim velebnim dvoranama i milozvučnom glazbom (usp. rr. 9-10). U središtu se uzdiže prijestolje, a spomenuto je i žezlo, dva znaka kraljevske moći i vlasti (usp. rr. 7-8). Ovdje bismo htjeli podcrtati dva elementa. Ponajprije ljepotu zaručnika, znak nutarnjega sjaja i božanskoga blagoslova: "Lijep si, najljepši od ljudskih sinova" (r. 3). Upravo je na temelju toga retka kršćanska predaja predstavljala Krista u liku savršenoga i privlačnoga čovjeka. U svijetu koji je često označen ružnoćom i gadostima, ta je slika poziv da se ponovno pronađe "via pulchritudinis - put čistoće" u vjeri, u teologiji i u društvenom životu kako bismo se mogli uspeti do božanske ljepote.

4. Ljepota, međutim, nije samoj sebi cilj. Drugi element koji bismo htjeli prikazati upravo je susret ljepote i pravde. Doista, vladar kreće "za istinu, za blagost i pravdu" (r. 5), on "ljubi pravednost, a mrzi bezakonje" (r. 8), a njegovo je žezlo "pravedno" (r. 7). Ljepota se mora spojiti s dobrotom i svetošću života te tako omogućiti da svijetom zasja svijetao lik Boga dobrog, divnoga i pravednoga. U r. 7, po mišljenju znanstvenika, naziv "Bog" upravljen je samome kralju, jer je od Boga posvećen, te stoga na neki način pripada božanskome prostoru: "Prijestolje je tvoje, Bože, u vijeke vjekova". Mogao bi to biti i zaziv upravljen jedinome vrhovnome kralju, Gospodinu, koji se nadvija nad kraljem-Mesijom. Poslanica Hebrejima primjenjujući ovaj Psalm na Krista uopće ne oklijeva priznati puno, a ne samo simbolično božanstvo Sinu koji je ušao u svoju slavu (usp. Heb 1,8-9). Oslanjajući se na takvo kristološko čitanje, zaključujemo podsjećajući na glas crkvenih otaca, koji svakome retku pridodaju daljnje duhovno značenje. Tako je, retku gdje se u Psalmu kaže da je "Bog blagoslovio dovijeka" kralja-Mesiju (usp. Ps 45,3), sveti Ivan Zlatousti dodao ovo kristološko tumačenje: "Prvi je Adam bio ispunjen ogromnim prokletstvom, a drugi širokim blagoslovom. Prvi je čuo: "Proklet bio u svim djelima svojim", (usp. Post 3,17) i ponovno: "Proklet bio tko nemarno obavlja poslove Gospodnje" (Jr 48,10), i: "Proklet bio koji ne bude vršio riječi ovoga Zakona" (Pnz 27,26), te: "Obješeni je prokletstvo Božje" (Pnz 21,23). Vidiš li kolika prokletstva? Od svih te ovih prokletstava oslobodio Krist, postavši prokletstvom (usp. Gal 3,13): kako se ponizio da tebe povisi i umro da tebe učini besmrtnim, tako je postao prokletstvom da tebe ispuni blagoslovom. Što uopće možeš usporediti s ovim blagoslovom kad ti jednim prokletstvom podjeljuje blagoslov? On doista nije trebao blagoslova, no daruje ga tebi" (Expositio in Psalmum XLIV, 4: PG 55,188-189).

Copyright © Dicastero per la Comunicazione - Libreria Editrice Vaticana